

CHỦ ĐỀ

Nguyên nhân tai nạn giao thông xe máy và các giải pháp đảm bảo ATGT xe máy trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên

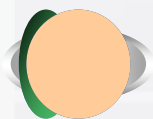

Bối cảnh và vấn đề nghiên cứu

Mục tiêu và phương pháp nghiên cứu

Đặc điểm tai nạn và nguyên nhân

Giải pháp đảm bảo ATGT xe máy

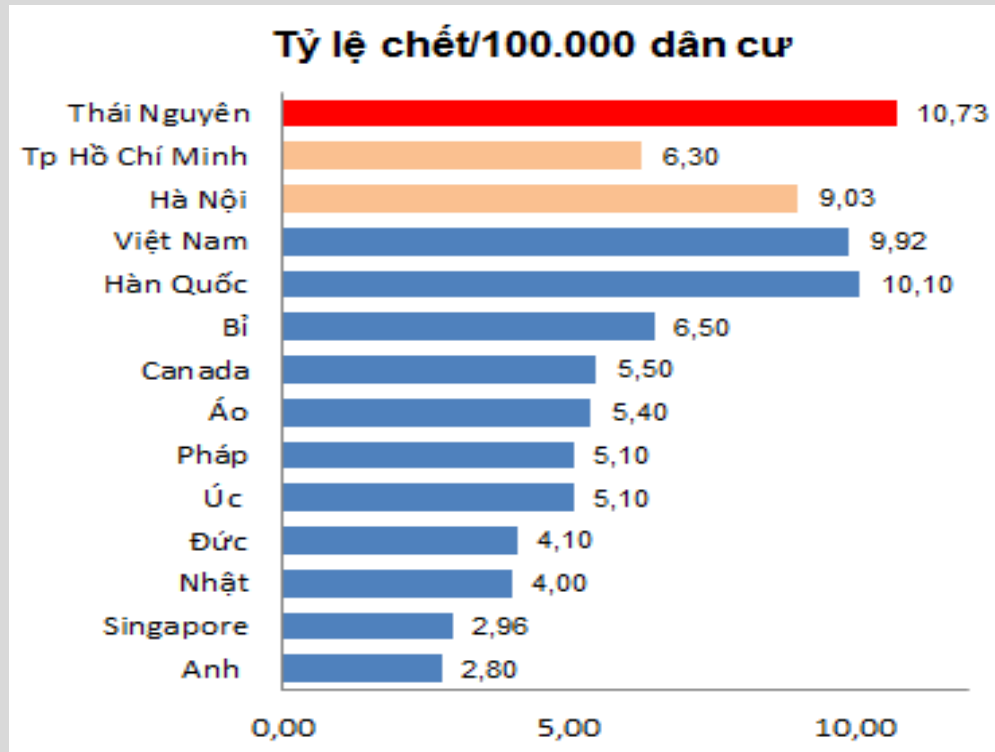

Kết luận và kiến nghị

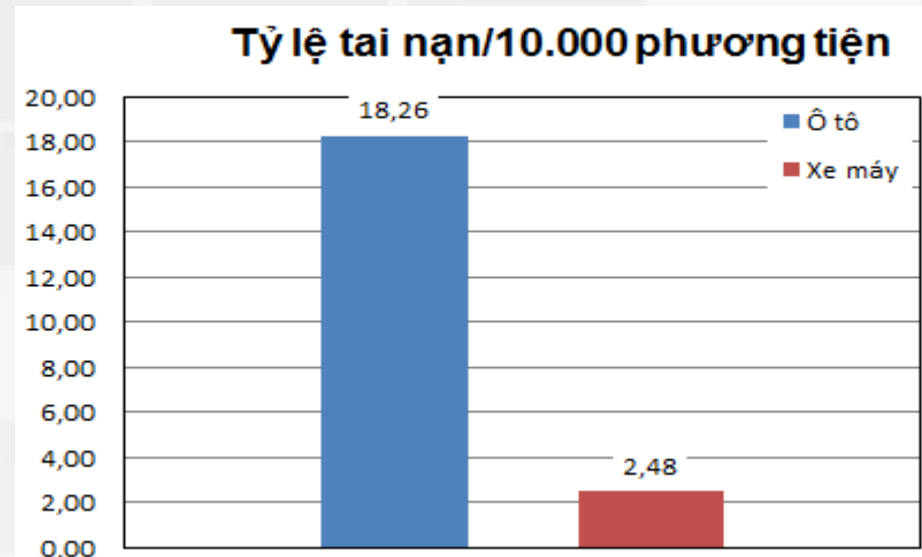
Bối cảnh nghiên cứu (1)

- ❑ 2.660 vụ tai nạn diễn ra trong giai đoạn 2005-2015, làm thiệt mạng 1.841 người và bị thương 2.182 người.
- ❑ Tai nạn có xu hướng giảm dần từ 2012

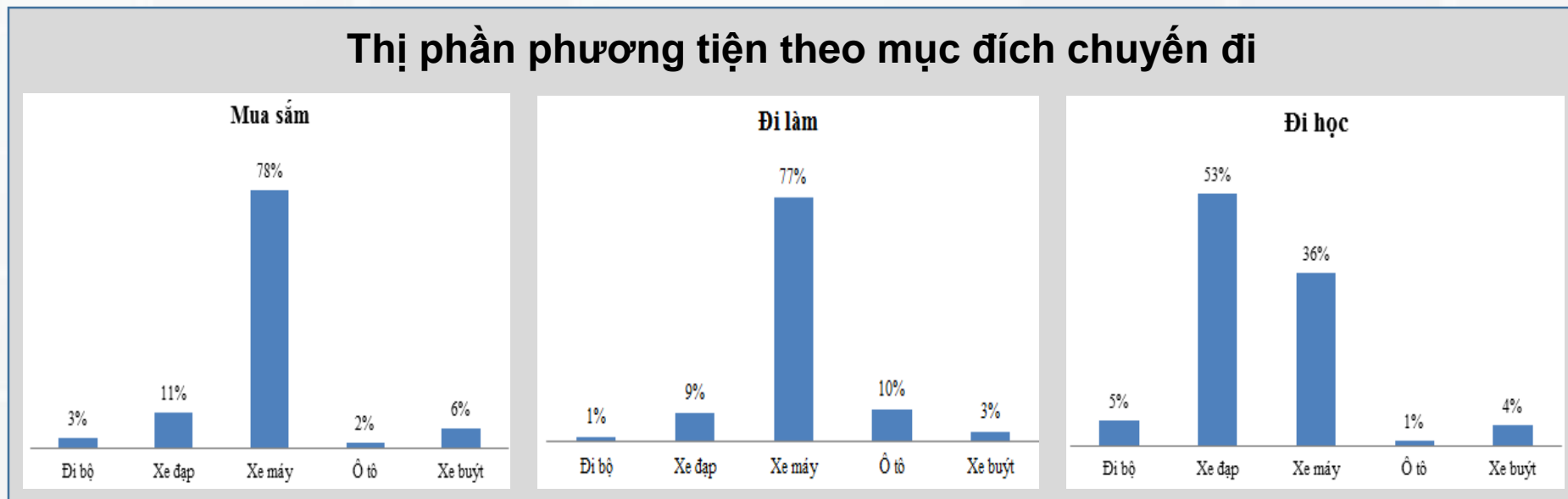
Nguồn: IRTAD, 2015; Phòng CSGT Thái Nguyên, 2015

- ❑ Tai nạn giao thông đường bộ chiếm trên 98% tổng số vụ tai nạn.
- ❑ Xe máy có liên quan tới 62,7% trong tổng số 233 vụ tai nạn đường bộ năm 2014.
- ❑ Tuy nhiên, tỷ lệ tai nạn/10.000 phương tiện ở xe máy chỉ chiếm 2,48. Tỷ lệ này ở ô tô là 18,26.

Bối cảnh nghiên cứu (2)

- ❑ Số chuyến đi phát sinh trong năm 2015: ~ 854,1 triệu chuyến đi
- ❑ Xe máy đóng vai trò chủ đạo trong việc thực hiện chuyến đi ở Thái Nguyên

Thách thức trong việc đảm bảo an toàn giao thông cho người điều khiển xe máy

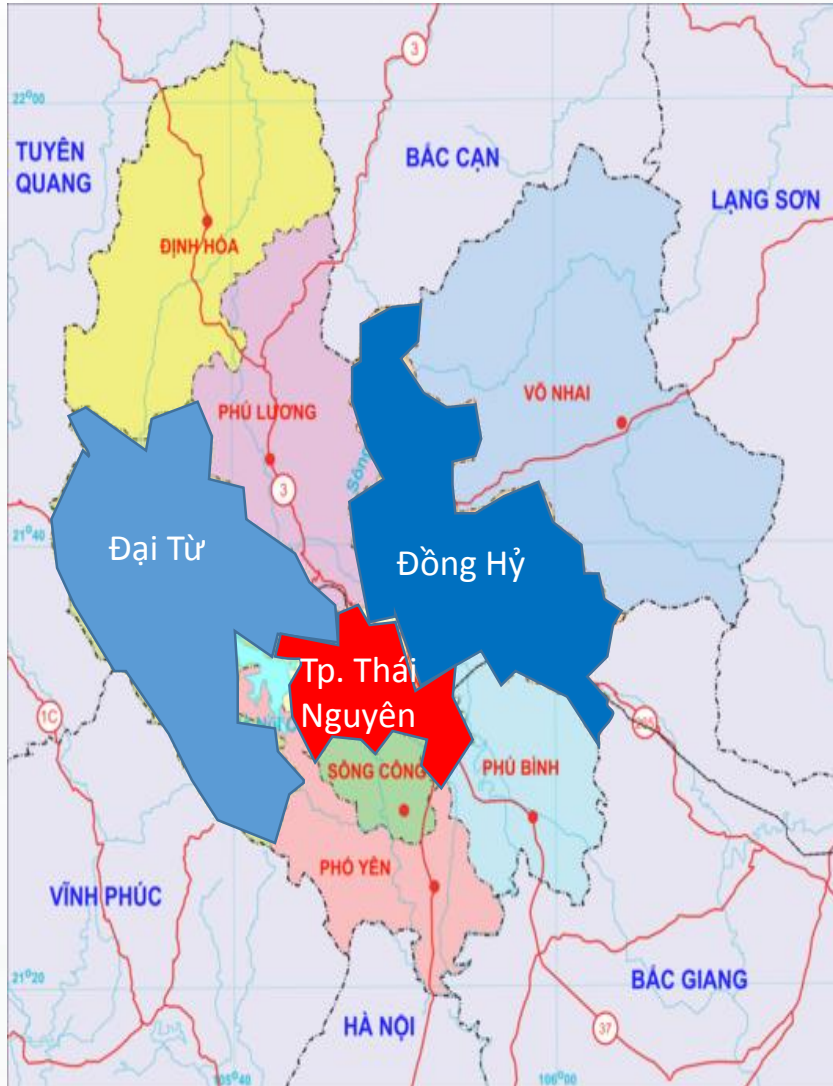
Mục tiêu và phương pháp nghiên cứu

☐ Mục tiêu tổng thể

Xác định các giải pháp cải thiện an toàn giao thông cho người sử dụng xe máy trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên

Mục tiêu cụ thể	Phương pháp nghiên cứu
Phân tích đặc điểm tai nạn và nguyên nhân tai nạn giao thông xe máy	<ul style="list-style-type: none">▪ Nghiên cứu và tổng hợp các nguyên nhân gây ra tai nạn giao thông xe máy trên thế giới và tại Việt Nam▪ Sàng lọc các kết quả thống kê về nguyên nhân tai nạn cung cấp bởi CSGT Thái Nguyên.▪ Phỏng vấn 300 người đã bị tai nạn giao thông để xác định các nguyên nhân cụ thể trong các vụ tai nạn và kiểm tra chéo với số liệu từ CSGT▪ Phân tích các đặc điểm tai nạn theo khu vực, vị trí, loại va chạm và thời gian xảy ra va chạm.▪ Đánh giá các nguyên nhân tai nạn
Xác định các hành vi tham gia giao thông chính liên quan tới các vụ TNGT và yếu tố tác động tới việc thực hiện hành vi	<ul style="list-style-type: none">▪ Sử dụng các kết quả nghiên cứu khác nhau để mô tả các hành vi phổ biến (<i>chạy quá tốc độ, vi phạm đèn đỏ, tránh vượt sai quy định, sử dụng rượu bia,...</i>)▪ Bổ sung thêm các hành vi với tình huống giao thông xe máy ở Việt Nam: <i>lái xe khi sử dụng điện thoại, không đội mũ bảo hiểm.</i>▪ Phỏng vấn 1.000 người (bao gồm 300 người bị tai nạn và 700 người chưa bị tai nạn)
Xác định các giải pháp cải thiện ATGT trên địa bàn tỉnh TN	<ul style="list-style-type: none">▪ Dựa trên phân tích hành vi và nguyên nhân tai nạn, giải pháp đề cập tới 3 khía cạnh: cơ sở hạ tầng, phương tiện và con người.

Khu vực nghiên cứu

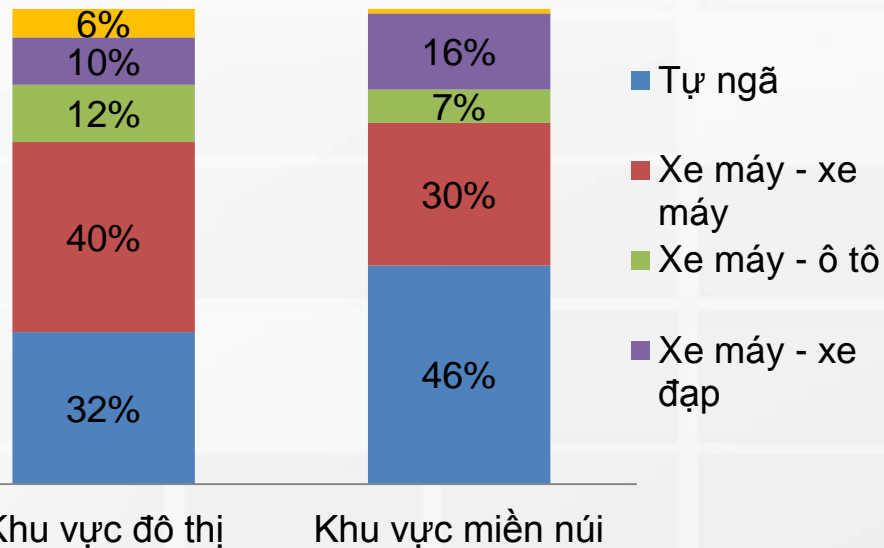

- ❑ Hai đại diện của khu vực miền núi và nông thôn: Đồng Hỷ và Đại Từ.
- ❑ Một đại diện của khu vực đô thị: Thành phố Thái Nguyên.

		Thái Nguyên	Đại Từ	Đồng Hỷ
Giới tính	Nam	60,74%	58,18%	57,55%
	Nữ	29,26%	41,82%	42,45%
Tuổi	Dưới 18 tuổi	3,70%	7,27%	2,83%
	18 – 24 tuổi	19,26%	32,73%	26,42%
	25 – 34 tuổi	44,44%	29,09%	38,68%
	35 - 44 tuổi	14,07%	12,73%	9,4%
	45 – 54 tuổi	8,89%	12,73%	15,09%
	Trên 55 tuổi	9,64%	5,45%	7,58%
Nghề nghiệp	Sinh viên	16,30%	30,91%	15,09%
	Nhân viên văn phòng	25,19%	3,64%	16,04%
	Công nhân	14,81%	20,0%	19,81%
	Kinh doanh nhỏ/tự do	30,37%	25,45%	38,68%
	Khác	13,33%	20,0%	10,38%
Tổng số mẫu phỏng vấn		135	80	85

Đặc điểm tai nạn đối với người điều khiển xe máy (2)

Tai nạn theo loại va chạm

- ❑ Đặc điểm tai nạn trong trường hợp tự ngã:
 - Tai nạn phát sinh trên đường thẳng (81,82%)
 - 53,9% tai nạn diễn ra vào thời điểm ban ngày, 40-26% tai nạn xảy ra trong khoảng thời gian 18-23h.

- ❑ Đặc điểm tai nạn trong trường hợp va chạm giữa 2 xe máy:
 - 74,85% tai nạn phát sinh trên đường thẳng
 - 65,71% tai nạn diễn ra vào thời điểm ban ngày

Đâu là nguyên nhân của các vụ tai nạn xe máy nói trên?

Nhóm các nguyên nhân gây tai nạn xe máy

- ❑ Các nguyên nhân trực tiếp dẫn tới tai nạn: **Cơ sở hạ tầng và môi trường, phương tiện, con người**
 - **Yếu tố con người** là nguyên nhân chính trong 80% các vụ tai nạn xe máy được ghi nhận ở Thái Nguyên.
 - 17,76% tai nạn do hạn chế về **cơ sở hạ tầng và môi trường**
 - Nguyên nhân do **Phương tiện** chiếm tỷ lệ không đáng kể

Không đèn đường

Hành vi

Source: <http://www.tienphong.vn/xa-hoi/>

Nguyên nhân liên quan đến CSHT và môi trường

Nguyên nhân	Tự ngã		Va chạm giữa các xe máy		Va chạm giữa xe máy và các PT khác	
	Số vụ	Tai nạn (*)	Số vụ	Tai nạn (*)	Số vụ	Tai nạn (*)
Bề mặt đường (ổ gà, trơn trượt,..)	22	5,35%	5	1,22%	4	0,97%
Thiếu đèn chiếu sáng	11	2,68%	8	1,95%	2	0,49%
Thời tiết xấu ảnh hưởng tới tầm nhìn (mưa to, ngập lụt)	11	2,68%	8	1,95%	2	0,49%
Số vụ tai nạn liên quan tới CSHT và môi trường	44	10,71%	21	5,1%	8	1,95%

* Tỷ lệ so với tổng số vụ tai nạn đường bộ

Cần cải thiện hạ tầng và trang thiết bị để giảm rủi ro cho người điều khiển xe máy khi tham gia lưu thông

Một số vấn đề liên quan đến phương tiện

- ❑ Chỉ 9/411 vụ tai nạn có liên quan trực tiếp đến yếu tố phương tiện, trong đó 8 vụ gặp sự cố về phanh xe và 01 vụ do xe chết máy.
- ❑ **Có sự liên quan giữa số lượng tai nạn với thời gian hoạt động của phương tiện**

Thời gian hoạt động của PT	Số vụ tai nạn	Tỷ lệ
Dưới 5 năm	88	21,28%
5- <10 năm	104	25,34%
10 - năm	219	53,38%

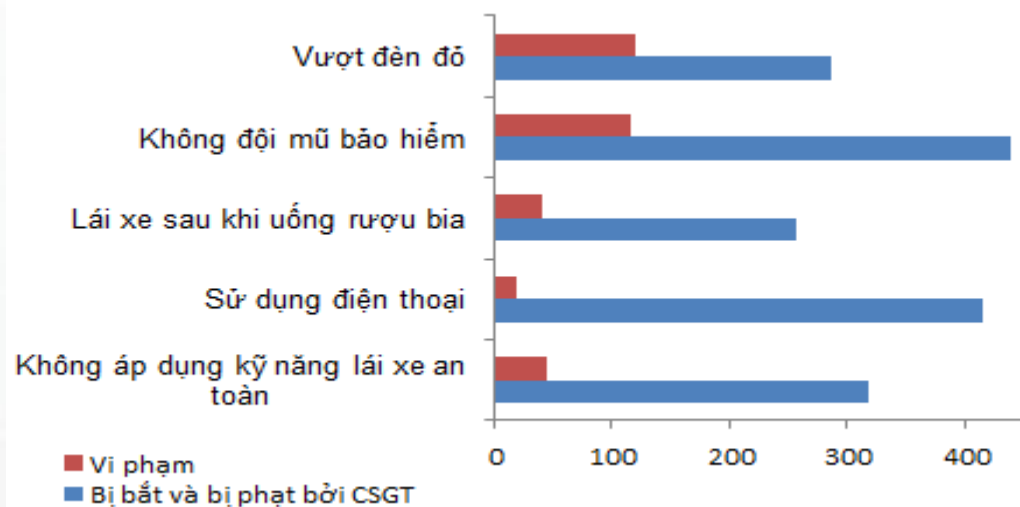
▶ Khi xe sử dụng lâu ngày thì các chi tiết trong máy xe có thể hư hỏng dù được sửa chữa vẫn không đảm bảo an toàn.

Một số vấn đề liên quan đến hành vi

		Tự ngã		Va chạm giữa các xe máy		Va chạm giữa xe máy và PT khác	
		Số vụ	Tỷ lệ	Số vụ	Tỷ lệ	Số vụ	Tỷ lệ
Lỗi quan sát	Quan sát nhưng không phát hiện (look but fail to see)	-	-	60	14,6%	-	
	Thiếu tập trung	16	3,9%	18	4,4%	22	5,4%
	Thiếu kỹ năng xử lý tình huống	50	12,2%	8	1,9%	15	3,6%
	Lái xe khi sử dụng điện thoại	4	1,0%	13	3,2%	2	0,5%
	Khác	-	-	-	-	-	-
	Tổng lỗi quan sát	70	17,0%	99	24,1%	39	9,5%
Vi phạm giao thông	Vượt đèn đỏ	-	-	-	-	7	1,7%
	Vi phạm tốc độ	10	2,4%	11	2,7%	7	1,7%
	Tránh vượt không an toàn	3	0,7%	18	4,4%	6	1,5%
	Lái xe khi sử dụng rượu bia	21	5,1%	14	3,4%	4	1,0%
	Không tuân thủ quy tắc ATGT	1	0,2%	12	2,9%	6	1,5%
	Đi ngược chiều	-	-	-	-	1	0,2%
	Tổng lỗi vi phạm quy tắc ATGT	35	8,5%	55	13,4%	31	7,5%
Tổng số vụ va chạm liên quan tới yếu tố con người		105	25,5%	154	37,5%	70	17,0%

Mô tả các hành vi vi phạm của người sử dụng xe máy

Tần suất vi phạm và bị phạt khi vi phạm

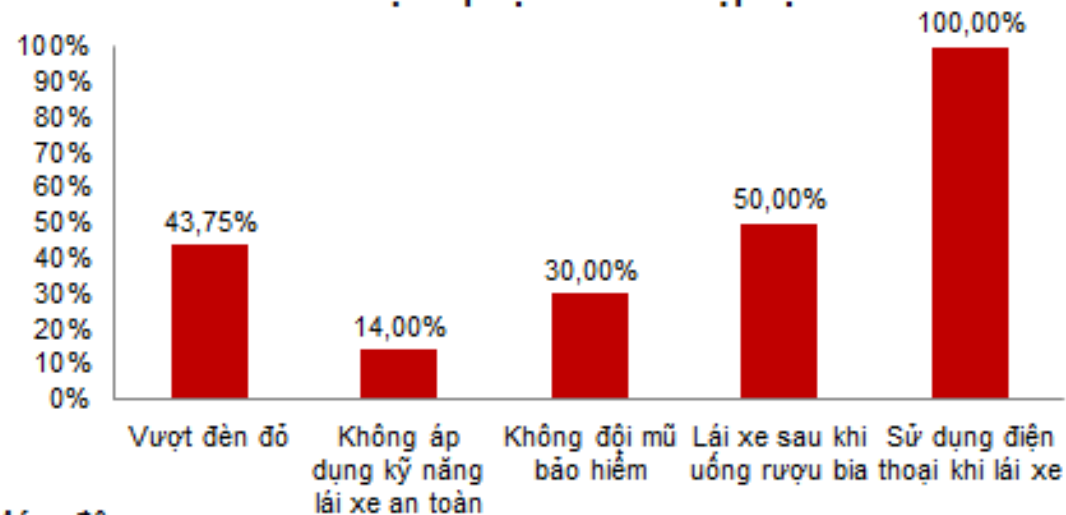

Tần suất bị phạt quá nhỏ so với tần suất vi phạm

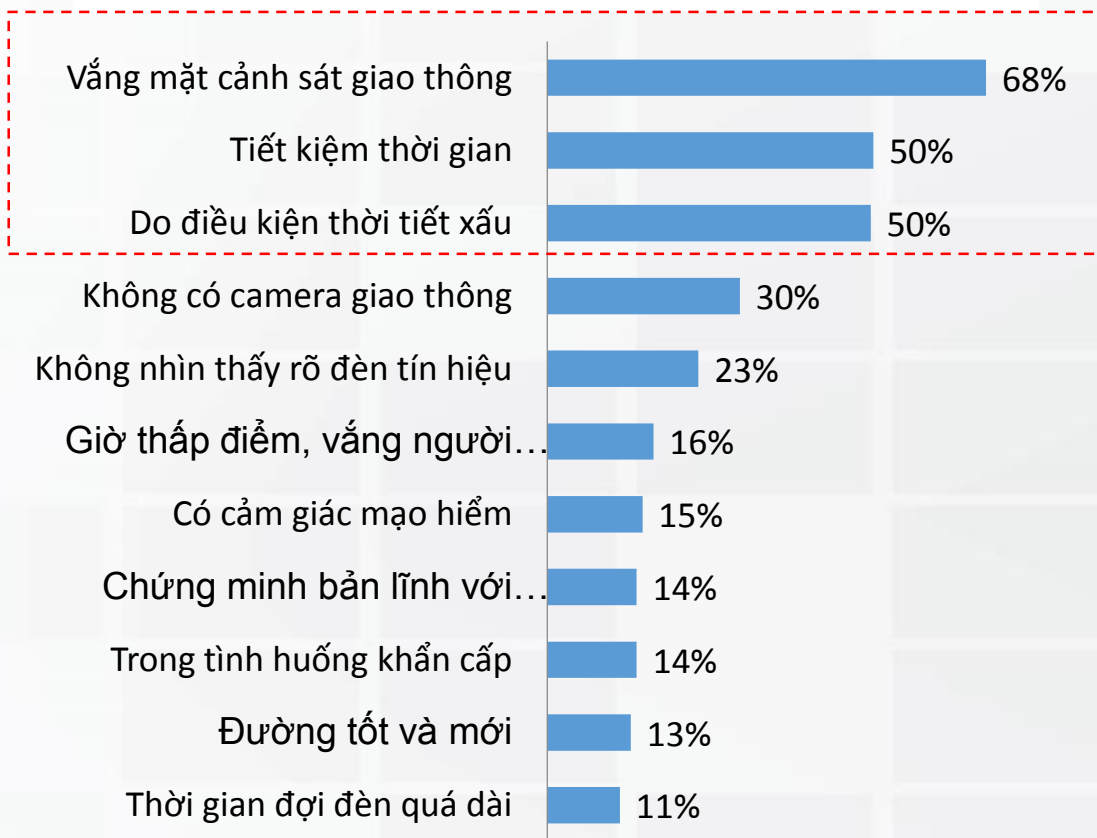
Mức độ tái phạm cao

Mức độ tái phạm sau khi bị phạt

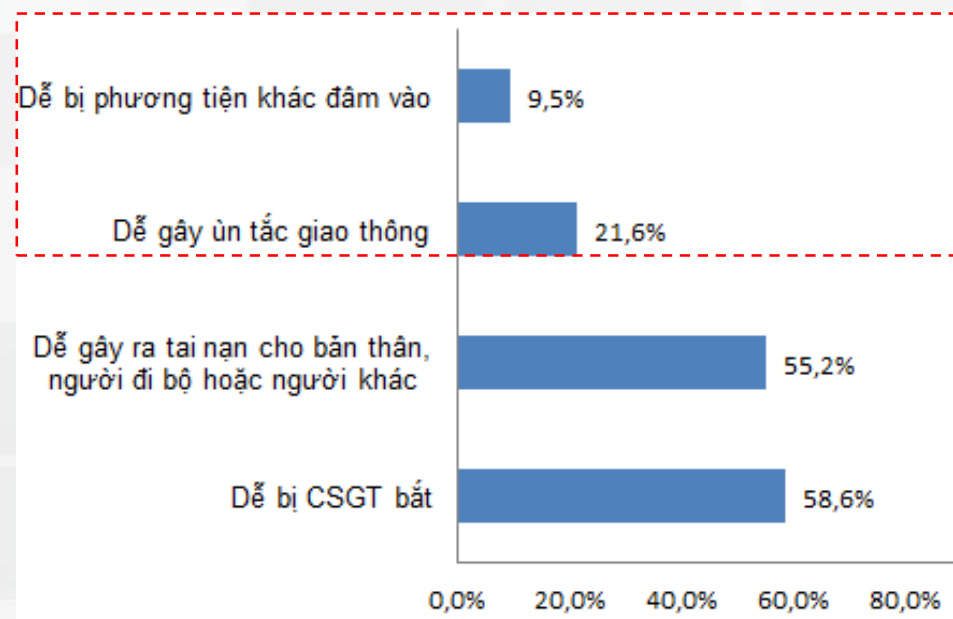
Niềm tin của người tham gia giao thông khi vi phạm

Người điều khiển xe máy tin sẽ vượt
Đèn đỏ, nếu....

(Tỷ lệ các câu trả lời “Tin” + “Rất tin”)

Người sử dụng xe máy tin rằng việc vi phạm
Đèn đỏ sẽ dẫn tới....

(Tỷ lệ các câu trả lời “Tin” + “Rất tin”)

Nhân tố chính ảnh hưởng tới hành vi vi phạm

☐ Nhân tố đóng góp tới sự gia tăng vi phạm

Vượt đèn đỏ	Không đội mũ BH	Chạy quá tốc độ	Lái xe sau khi uống	Sử dụng ĐT	Ko áp dụng kỹ năng lái xe AT
Ko có CSGT	Di chuyển quãng đường ngắn	Giờ thấp điểm, vắng người	Không có CSGT	Thói quen	Tránh thời tiết
Tiết kiệm TG di chuyển	Mới bị mất hoặc bị quên mũ BH	Ko có CSGT	Tự tin (vẫn thấy tỉnh táo)	Không có CSGT	Không có CSGT
Ko có camera giao thông		Đường mới, đẹp	Thói quen	Tự tin (Vẫn có thể điều khiển PT)	Ko có camera giao thông

Tên biển quan sát	Vượt đèn đỏ	Không đội mũ BH	Chạy quá tốc độ	Lái xe sau khi uống	Sử dụng ĐT	Không áp dụng kỹ năng
Dễ bị công an bắt phạt	1		2	2		1
Dễ bị tai nạn giao thông	2		1	1	1	2
Ảnh hưởng từ gia đình				3	3	
Ảnh hưởng từ bạn bè					2	

Tổng kết

- ❑ Tai nạn giao thông dễ xảy ra ở những khu vực có chất lượng đường xấu hoặc thiếu hệ thống chiếu sáng, hoặc trong điều kiện thời tiết xấu.
 - ❑ Hầu hết người điều khiển xe máy không đủ quan sát hoặc thiếu tập trung khi lái xe. Do đó, họ thường ở vị trí bị động khi đối mặt với các tình huống bất ngờ phát sinh.
 - ❑ Họ sẵn sàng vi phạm luật giao thông nếu thấy dễ dàng.
- **Cải thiện chất lượng đường và hệ thống chiếu sáng sẽ góp phần giảm tai nạn.**
 - **Cần thực thi các giải pháp kỹ thuật giao thông để ngăn chặn tình trạng vi phạm giao thông.**
 - **Gia tăng khả năng nhận diện phương tiện**
 - **Hỗ trợ lái xe nhận thức về các rủi ro có thể xảy ra trong khi tham gia lưu thông và cách giải quyết.**
 - **Thay đổi chế tài và gia tăng sự hiện diện của đội ngũ thanh kiểm tra vi phạm.**

Nhóm giải pháp về hạ tầng

STT	Giải pháp	Khu vực đề xuất		
		QL	Đường Đô thị	Đường Nông thôn
1	Cải thiện hệ thống thoát nước mặt và chất lượng mặt đường	+	+++	+++
2	Lắp đặt hệ thống chiếu sáng	+	++	+++
3	Xây dựng làn đường dành riêng cho xe máy	+++	+	0
4	Xây dựng rào chắn trên các tuyến đường quốc lộ và đường đô thị có mật độ xe máy lớn	+++	++	0
5	Thiết kế lại chu kỳ đèn tín hiệu	+	+++	0
6	Bố trí biển báo giới hạn tốc độ ở vị trí phù hợp	+++	++	++
7	Lắp đặt camera giao thông trên các tuyến phố chính và đường quốc lộ	++	++	0

Thiết lập rào chắn trên các đường quốc lộ hoặc đường trục chính đô thị

Xây dựng làn dành riêng cho xe máy, sơn kẻ bề mặt đường đảm bảo nhận diện dễ dàng

Nhóm giải pháp về phương tiện

❑ 44,59% trong tổng số 411 vụ tai nạn xảy ra đối với phương tiện sử dụng từ 10-15 năm.

→ có cơ sở để tin rằng đối với phương tiện càng sử dụng nhiều, nguy cơ rủi ro càng lớn.

❑ 38,96% số vụ tai nạn do người điều khiển phương tiện quan sát nhưng không phát hiện sự xuất hiện của xe máy thứ hai, các tai nạn xảy ra hầu hết vào ban ngày.

→ việc tăng cường khả năng nhận diện phương tiện xe máy là hết sức quan trọng.

STT	Yêu cầu	Giải pháp
1	Hạn chế xe máy cũ tham gia giao thông	Ban hành các văn bản quy định về niên hạn sử dụng phương tiện
2	Tăng khả năng nhận dạng phương tiện xe máy	Ban hành văn bản quy định bật đèn chiếu sáng ban ngày cho xe máy

Nhóm giải pháp về con người

STT	Yêu cầu	Giải pháp
1	Giảm vi phạm giao thông nói chung	<p>Tuyên truyền, nâng cao nhận thức của người tham gia giao thông.</p> <p>Tăng mức phạt đối với các hành vi vi phạm</p> <p>Truyền thông tới người tham gia giao thông về các mức phạt khi vi phạm</p> <p>Tăng cường đội ngũ CSGT thực hiện tuần tra định kỳ.</p>
2	Giảm hành vi vi phạm vượt đèn đỏ	<p>Tăng cường sự có mặt của CSGT tại các nút giao thông chính của thành phố</p>
3	Giảm hành vi lái xe sau khi sử dụng rượu bia	<p>Kiểm tra nồng độ cồn ngẫu nhiên</p> <p>Xây dựng chương trình phục hồi chức năng đối với những người lái xe sau khi sử dụng rượu bia mà gây tai nạn</p>
4	Trang bị cho người tham gia giao thông những kiến thức cơ bản để họ có thể xử lý các tình huống phát sinh khi tham gia giao thông	<p>Xây dựng sổ tay hướng dẫn lái xe</p> <p>Tổ chức các đào tạo về kỹ năng lái xe an toàn</p>

Kết luận (1)

- ❑ Tại Thái Nguyên, khoảng 68% tai nạn xảy ra trên khu vực đô thị trong khi khu vực miền núi chỉ ghi nhận khoảng 32% số vụ tai nạn. **Các tai nạn phần lớn xảy ra trên đường quốc lộ và đường đô thị và xảy ra trên đường.**
- ❑ Tai nạn diễn ra giữa xe máy với xe máy chiếm từ 30-40%, tai nạn xảy ra do người điều khiển phương tiện tự ngã chiếm từ 32 đến 46%
- ❑ Tai nạn giao thông cũng xảy ra nhiều nhất vào khoảng thời gian trong ngày (chiếm tỷ lệ 68%).
- ❑ Trong số các vụ tai nạn, **yếu tố cơ sở hạ tầng và môi trường có liên quan tới 17,76% số vụ tai nạn.** Trong đó tai nạn xảy ra chủ yếu do bề mặt đường xấu, hệ thống đèn chiếu sáng không đảm bảo. **Yếu tố phương tiện chiếm 2,19% số vụ tai nạn, hầu hết do hệ thống phanh không đảm bảo gây ra.**
- ❑ **Yếu tố con người liên quan nhiều nhất tới các vụ tai nạn**, trong đó chủ yếu là do vi phạm giao thông (29,44%), thiếu kỹ năng xử lý tình huống (17,76%), quan sát không đầy đủ (14,60%), thiếu tập trung (13,60%). Đặc biệt yếu tố quan sát không đầy đủ được xem xét trong các vụ va chạm giữa hai xe máy mà trong đó người điều khiển phương tiện không nhận biết được phương tiện đối phương.

Kết luận (2)

Xuất phát từ các nguyên nhân nói trên, giải pháp nhấn mạnh vào:

- ❑ **Yếu tố cơ sở hạ tầng:** Cải thiện hệ thống thoát nước mặt và chất lượng mặt đường, lắp đặt hệ thống chiếu sáng trên các tuyến đường quốc lộ và đường đô thị, thiết lập đường dành riêng cho xe máy, bố trí hệ thống đèn tín hiệu phù hợp.
- ❑ **Yếu tố phương tiện:** Quy định đèn chiếu sáng ban ngày đối với các phương tiện xe máy khi lưu thông, có chế tài loại bỏ những phương tiện quá cũ khỏi lưu thông
- ❑ **Yếu tố con người:** Nâng cao mức phạt, tăng cường lực lượng tuần tra giám sát, sử dụng mọi công cụ tuyên truyền để nâng cao nhận thức của người tham gia giao thông, tổ chức các khóa đào tạo lái xe an toàn hoặc thiết lập sổ tay hướng dẫn lái xe để trang bị cho người tham gia giao thông những kiến thức cần thiết để có thể xử lý những tình huống phát sinh khi lưu thông.

Kiến nghị

❑ Ủy ban An toàn giao thông Quốc gia

- Đề xuất với Chính Phủ, Bộ Giao thông Vận tải bổ sung trong luật quy định xe gắn máy bật đèn chiếu sáng ban ngày.
- Tham mưu cho Chính phủ về chính sách và cơ chế giám sát hạn chế và loại bỏ xe máy hết niên hạn sử dụng.
- Phối hợp với Hiệp hội sản xuất xe máy (VAMM) xây dựng sổ tay người lái xe để giới thiệu tới người sử dụng xe máy.

❑ Ban ATGT tỉnh Thái Nguyên

- Xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu ATGT hoàn chỉnh và cập nhật thường xuyên liên tục các thông tin về tai nạn giao thông, phục vụ cho việc phân tích và đề xuất giải pháp hiệu quả hơn.
- Phối hợp với cơ quan truyền thông và VAMM triển khai các hoạt động tuyên truyền về ATGT cho người sử dụng xe máy và đào tạo lái xe an toàn

❑ VAMM

- Hỗ trợ thiết kế các nội dung của sổ tay người lái và xây dựng khung chương trình đào tạo lái xe an toàn
- Phối hợp với các cơ quan quản lý nhà nước triển khai các hoạt động tuyên truyền về ATGT và đào tạo lái xe an toàn.

Cảm ơn quý vị đã lắng nghe!

Sustainable Urban Development JSC.,
202/N1, University of Transport and Communications
Lang Thuong, Dong Da, Ha Noi.
Tel: + 84-4-3.76.06.733
Website: sud.com.vn